

ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ ІМУНІТЕТУ СВДКА ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ

ЦИЛЮРИК Інна - кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінального права і процесу Інституту права, психології та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка»

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4776-2278>

DOI 10.32782/EP.2021.4.16

Статтю присвячено дослідженню імунітету свідка під час проведення слідчих (розшукових) дій. Здійснено короткий аналіз положень закону, що визначають права і обов'язки свідка. У процесі дослідження автором сформульовано власні висновки, визначивши, що показання – це відомості, які надаються в усній або письмовій формі під час допиту або інших слідчих (розшукових) дій підозрюваним, обвинуваченим, свідком, потерпілим, експертом щодо відомих їх обставин у кримінальному провадженні, що мають значення для цього кримінального провадження. Визначено, що пред'явленню для впізнання та участі у ньому свідка обов'язково має передувати допит свідка, під час якого він повідомляє прикмети, ознаки чи обставини, за якими свідок може впізнати особу, річ або труп. Окрему увагу присвячено примусовому освідуванню свідка. Автор переконує, що свідок може бути освідуваний примусово, якщо є достатні підстави вважати, що на його тілі можуть бути знайдені сліди кримінального правопорушення або інші докази, що мають значення у справі, а також для оцінки правдивості його показань. Встановлено, що потерпілий, підозрюваний, обвинувачений можуть бути примусово залучені до проведення судово-медичної та судово-психіатричної експертизи, а свідок, враховуючи норми ст. 63 Конституції України, ст. 18 КПК України, ст. 65 КПК України, не може бути залучений до проведення таких видів експертиз у примусовому порядку.

Ключові слова: свідок, слідчі (розшукові) дії, допит, показання, освідування, судово експертиза, пред'явлення для впізнання, слідчий експеримент.

Постановка проблеми

Визнання у ст. 3 Конституції України людини, її життя і здоров'я, честі і гідності, недоторканності і безпеки в Україні найвищою соціальною цінністю та проголошення у ній прав і свобод людини та їх гарантій, які визначають зміст і спрямованість діяльності держави, визначили напрямок розвитку механізмів охорони та захисту прав людини. Україна, як правова держава, зобов'язана гарантувати та захищати права, свободи і законні інтереси людини та громадянина. Це знаходить своє відображення у галузевому законодавстві. Серед правової системи України особлива роль належить законодавству, яке визначає порядок кримінального провадження на її території, та яке пов'язано з охороною прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження належної правової процедури.

Зазначене вище також стосується одного з учасників кримінального провадження – свідка. Розширивши коло прав свідка у Кримінальному процесуальному кодексі України, законодавець створив умови для ефективного залучення свідків у кримінальне провадження і надав свідкам диспозитивності у користуванні правами. Одним із таких проявів диспо-

зитивності кримінального провадження є імунітет свідка.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Підґрунтям цього дослідження стали праці вітчизняних та зарубіжних учених у галузі кримінального процесу, які досліджували імунітет свідка у кримінальному провадженні. Серед них Ю.П. Аленін, Р.В. Бараннік, І.В. Гловюк, Ю.М. Грошевий, О.В. Капліна, О.П. Кучинська, В.Т. Малярєнко, М.А. Погорєцький, О.С. Старенький, С.М. Стахівський, В.М. Тертишник, Л.Д. Удалова та ін.

Виклад основних положень

Аналіз положень закону, що визначають права і обов'язки свідка, загальні правила провадження слідчих (розшукових) дій і порядок провадження окремих слідчих дій дозволяє зробити висновок, що свідок може брати участь у правовідносинах із провадження наступних слідчих дій: пред'явлення особи для впізнання, пред'явлення речей для впізнання, пред'явлення трупа для впізнання, слідчий експеримент, освідування і в окремих випадках залучення експерта.

Виходячи з того, що кожен учасник процесу, реалізуючи свої права, здійснює ту чи іншу процесуальну функцію, то, крім функцій обвинувачення, захисту і вирішення справи у кримінальному судочинстві, має місце і допоміжна функція, яка здійснюється такими учасниками, як свідок, експерт, фахівець, поняті, перекладач. У рамках допоміжної функції процесуальна функція свідка полягає у сприянні правосуддя за допомогою правдивого викладу відомих йому обставин, що мають значення для справи, що становлять предмет допиту та інших слідчих дій, що проводяться з його участю і супроводжуваних дачею ним показань [1, с. 9]. Саме показання свідка при проведенні слідчої (розшукової) дії характеризуються тим, що вони згідно з нормами КПК України не будуть окремим процесуальним джерелом. Адже норма ч. 1 ст. 95 КПК України визначила, що показання – це відомості, які надаються в усній або письмовій формі під час допиту підозрюваним, обвинуваченим, свід-

ком, потерпілим, експертом щодо відомих їм обставин у кримінальному провадженні, що мають значення для цього кримінального провадження [2]. Однак судова практика, у т.ч. широко використовується захисниками доктрина «плодів отруйного дерева», вказує на те, що під час слідчих (розшукових) дій свідок бере у них участь з метою надання показань. Тому вважаємо, що ч. 1 ст. 95 КПК України необхідно викласти у новій редакції, визначивши, що показання – це відомості, які надаються в усній або письмовій формі під час допиту або інших слідчих (розшукових) дій підозрюваним, обвинуваченим, свідком, потерпілим, експертом щодо відомих їх обставин у кримінальному провадженні, що мають значення для цього кримінального провадження.

Відмінність реалізації імунітету свідка під час допиту та проведення слідчих (розшукових) дій полягає у тому, що предметом реалізації імунітету під час допиту є показання особи, а під час слідчих (розшукових) дій як показання особи, так і обов'язкова участь особи.

В.М. Лушпієнко зазначає, що згідно із кримінальним процесуальним законодавством (статті 133, 135-137 КПК України) слідчий, прокурор під час досудового розслідування має право викликати свідка для допиту чи участі в іншій процесуальній дії. Також слідчий, прокурор під час досудового розслідування мають право викликати особу, якщо є достатні підстави вважати, що вона може дати показання, які мають значення для кримінального провадження, або її участь у процесуальній дії є обов'язковою [3, с. 114].

Узагальнюючи, розпочнемо з комплексу слідчих (розшукових) дій, пов'язаних із пред'явленням для впізнання. Це такі дії, як пред'явлення особи для впізнання (ст. 228 КПК України), пред'явлення речей для впізнання (ст. 229 КПК України), пред'явлення трупа для впізнання (ст. 230 КПК України).

Згідно з ч. 1 ст. 228 КПК України перед тим, як пред'явити особу для впізнання, слідчий, прокурор попередньо з'ясовує, чи може особа, яка впізнає, впізнати цю особу, опитує її про зовнішній вигляд і прикмети цієї особи, а також про обставини, за

яких вона бачила цю особу, про що складає протокол. Якщо особа заявляє, що вона не може назвати прикмети, за якими впізнає особу, проте, може впізнати її за сукупністю ознак, у протоколі зазначається, за сукупністю яких саме ознак вона може впізнати особу. Забороняється попередньо показувати особі, яка впізнає, особу, яка повинна бути пред'явлена для впізнання, та надавати інші відомості про прикмети цієї особи [2].

Відповідно до ч. 2 ст. 229 КПК України перед тим, як пред'явити для впізнання річ, слідчий, прокурор або захисник спочатку запитує в особи, яка впізнає, чи може вона впізнати цю річ, опитує про ознаки цієї речі і обставини, за яких вона цю річ бачила, про що складається протокол. Якщо особа заявляє, що вона не може назвати ознаки, за якими впізнає річ, проте може впізнати її за сукупністю ознак, особа, яка проводить процесуальну дію, зазначає це у протоколі. Забороняється попередньо показувати особі, яка впізнає, річ, яка повинна бути пред'явлена для впізнання, та надавати інші відомості про її прикмети [2]. А згідно зі ст. 230 КПК України пред'явлення трупа для впізнання здійснюється з додержанням вимог, передбачених ч. 1 і 8 ст. 228 КПК України [2].

Впізнанню повинна обов'язково передувати окрема слідча (розшукова) дія – допит особи, яка впізнає, під час якого обов'язково з'ясовують питання: щодо зовнішнього вигляду, прикмет та особливих ознак об'єкта впізнання; про обставини, за яких об'єкт впізнання сприймався раніше; якщо об'єкт може бути впізнано за сукупністю ознак, то в протоколі допиту зазначається, за сукупністю яких саме ознак може відбутися впізнання; чи може і чи бажає особа взяти участь у впізнанні. Проведення попереднього допиту особи, яка впізнає, і складання протоколу допиту здійснює слідчий, прокурор як процесуально уповноважена особа [3, с. 167]. Отже, враховуючи норми КПК України, можна визначити, що пред'явленню для впізнання та участі у ньому свідка обов'язково має передувати допит свідка, під час якого він повідомляє прикмети, ознаки чи обставини, за якими свідок може впізнати особу, річ або труп. А відповідно така слідча (розшукова)

дія може відбутись у випадку, коли свідок не скористався імунітетом під час допиту та повідомив прикмети, ознаки чи обставини, інформація про які призвела до прийняття слідчим або прокурором процесуального рішення про проведення пред'явлення для впізнання. Однак це не є перешкодою для реалізації імунітету свідка під час проведення цієї слідчої (розшукової) дії.

Як зазначалось раніше, свідок, якщо він має намір використати норми права, які регулюють імунітет свідка, має з'явитись за викликом слідчого для проведення пред'явлення для впізнання. А реалізація імунітету можлива тоді, коли особі, яка впізнає, пропонується вказати на особу, яку вона має впізнати, і пояснити, за якими ознаками вона її впізнала (ч. 3 ст. 228 КПК України), або особі, яка впізнає, пропонується вказати на річ, яку вона впізнає, і пояснити, за якими ознаками вона її впізнала, а якщо інших однорідних речей не існує, особі, яка впізнає, пропонується пояснити, за якими ознаками вона впізнала річ, яка їй пред'являється в одному екземплярі (ч. 2-3 ст. 229 КПК України).

Тактично, з метою того, щоб особа не відмовилась від вказівки на особу, яку вона має впізнати, і пояснення, за якими ознаками вона її впізнала слідчий може провести пред'явлення для впізнання поза візуального та аудіо спостереження. На думку Є.Д. Лук'янчикова та Б.Є. Лук'янчикова, таке пред'явлення для впізнання може мати місце у випадках:

- 1) для забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному провадженні;
- 2) потерпілі (свідки) не бажають зустрічатися віч-на віч із злочинцем (його прибічниками);
- 3) запобігання психологічному впливу (насилля) на свідків, потерпілих.

На нашу думку, слідчий заздалегідь має встановити такі обставини з тією метою, щоб пред'явлення для впізнання особи закінчилось результативно та дієво для кримінального провадження.

Однак, необхідно звернути увагу на інший аспект, який передбачений ч. 2 ст. 228 КПК України. Зокрема особа, яка підлягає впізнанню, пред'являється особі, яка впізн

нає, разом з іншими особами тієї ж статі, яких має бути не менше трьох і які не мають різких відмінностей у віці, зовнішності та одязі. Перед тим, як пред'явити особу для впізнання, їй пропонується у відсутності особи, яка впізнає, зайняти будь-яке місце серед інших осіб, які пред'являються [2]. Досить часто ця особа, яка підлягає впізнанню, перед тим була допитана як свідок, а потім їй повідомляється про підозру. Постає проблемне питання: чи може особа відмовитись брати участь у пред'явленні для впізнання як особа, яку впізнають, на підставі ст. 18 КПК України, скориставшись свободою від самовикриття? Вважаємо, що так. Адже особа не викликана для давання показань і, отже, згідно з ч. 1 ст. 65 КПК України не набула процесуального статусу свідка. Тому, керуючись нормами ст. 18 КПК України, вважаємо, що особа, прибувши до слідчого на виклик для проведення вказаної слідчої дії, може відмовитись брати у ній участь на підставі ст. 63 Конституції України та ст. 18 КПК України. За таких умов слідчий не позбавлений процесуальних можливостей пред'явити особу для впізнання по фото чи по відео.

Згідно з ч. 1 ст. 240 КПК України з метою перевірки і уточнення відомостей, які мають значення для встановлення обставин кримінального правопорушення, слідчий, прокурор має право провести слідчий експеримент шляхом відтворення дій, обстановки, обставин певної події, проведення необхідних дослідів чи випробувань [2]. А відповідно до ч. 3 ст. 240 КПК України до участі у слідчому експерименті можуть бути залучені підозрюваний, потерпілий, свідок, захисник, представник [2]. О.І. Котюк зазначив, що серед завдань слідчого експерименту розрізняють:

- перевірку і уточнення зібраних у справі доказів;
- отримання нових доказів;
- перевірку слідчих версій;
- виявлення причин та умов, що сприяли скоєнню злочину [4, с. 132].

А сутністю слідчого експерименту, на думку автора, є отримання фактичних даних саме експериментальним шляхом, тому передумовами для його проведення є:

а) необхідність отримання відповідних фактичних даних;

б) наявність даних про те, що дослідним шляхом такі дані буде отримано;

в) неможливість їх отримання шляхом проведення інших слідчих дій;

г) можливість відтворення умов, у яких відбувалась справжня подія [4, с. 132].

Згідно з Ю.А. Чаплинською зазначена слідча (розшукова) дія є сильним психологічним засобом впливу на його учасників, оскільки отримані результати нерідко начисто свідчать про можливість або неможливість існування певного явища чи події, спростувати які підозрюваним (обвинуваченим) буває доволі складно. Тому слідчий експеримент є необхідним, а часто незамінним способом перевірки та отримання нових доказів [5, с. 44].

І. В. Гора, В.А. Колесник стверджують, що під час проведення досудового розслідування може виникнути потреба перевірити правдивість, правильність, повноту показань, які особа дала раніше під час допиту. Таку перевірку можна здійснити під час проведення окремої слідчої (розшукової) дії шляхом отримання від раніше допитуваної особи показань у місці, про яке йде мова під час допиту. Сутність таких процесуальних дій полягає у зіставленні показань про пов'язані з певним місцем обставини кримінального правопорушення з фактичною обстановкою на цьому місці, показаною слідчому, прокурору у присутності інших учасників слідчої (розшукової) дії особою, яка дала показання, з метою з'ясування їх достовірності [6, с. 252].

Ю. А. Чаплинська стверджує, що слідчий експеримент є найбільш трудомісткою і складною слідчою (розшуковою) дією, оскільки у ньому бере участь значна кількість осіб. Результати правильно проведеної слідчої (розшукової) дії відіграють важливу роль у процесі доведення вини осіб, які підозрюються у вчиненні злочинів, особливо у їх відмові від раніше даних показань або у випадку смерті [5, с. 352].

Одним із чинників, що підвищують результативність слідчого експерименту, є своєчасність його проведення, оскільки невиправдані зволікання можуть призвести

до того, що у суб'єкта, який перевіряється, зникне бажання відтворити певні дії, реконструювати обстановку чи обставини розслідуваної події або незворотно зміниться місце проведення слідчого експерименту.

Зміст перевірки показань на місці полягає в тому, що слідчий, прокурор пропонує особі, яка була допитана (свідку, потерпілому, підозрюваному), вказати місце вчинення кримінального правопорушення чи інше місце, розповісти про цю подію, супроводжуючи у певних випадках свою розповідь демонстрацією своїх дій чи дій інших осіб. Потім слідчий, прокурор зіставляє відомості, одержані під час перевірки, з реальною обстановкою на місці, з одного боку, і з раніше одержаними показаннями та іншими доказами у справі з іншого.

С.А. Шейфер правильно зазначає, що обвинувачений, потерпілий, свідок і багато інших осіб, які залучаються до участі у слідчій (розшуковій) дії, до її початку не завжди мають чітке уявлення про те, якої поведінки має право вимагати від них слідчий і на яку поведінку слідчого вправі претендувати вони самі. Тому доцільно, щоб перед початком кожної слідчої (розшукової) дії слідчий роз'яснював усім без винятку його учасникам належні їм права і покладені на них обов'язки, відображаючи факт роз'яснення прав у протоколі відповідної дії [7, с. 157].

Проблемні питання використання імунітету свідка виникають при освідуванні. Тому згідно з ч. 1-3 ст. 241 КПК України слідчий, прокурор здійснює освідування підозрюваного, свідка чи потерпілого для виявлення на їхньому тілі слідів кримінального правопорушення або особливих прикмет, якщо для цього не потрібно проводити судово-медичну експертизу. Освідування здійснюється на підставі постанови прокурора та за необхідності за участю судово-медичного експерта або лікаря. Освідування, яке супроводжується оголенням освідуваної особи, здійснюється особами тієї ж статі, за винятком його проведення лікарем і за згодою особи, яка освідується. Слідчий, прокурор не вправі бути присутнім при освідуванні особи іншої статі, коли це пов'язано з необхідністю оголювати особу, що підлягає освідуванню. Перед початком освідування особі, яка підлягає освідуванню,

пред'являється постанова прокурора. Після цього особі пропонується добровільно пройти освідування, а в разі її відмови освідування проводиться примусово [2].

Вважаємо за необхідне дослідити аспекти реалізації імунітету свідка під час освідування, як за згодою свідка, так і примусове освідування. Як для освідування за згодою свідка, так і примусове освідування свідка характеризується тим, що особа може повідомити тому, хто проводить освідування про свою відмову у проведенні освідування, на підставі ст. 63 Конституції України та ст. 18 КПК України, однак, чи може бути реалізована така відмова в добровільному порядку та у випадку примусового освідування? Видається, що ні. Ст. 241 КПК України чітко визначає, що особі пропонується добровільно пройти освідування, а в разі її відмови – освідування проводиться примусово.

Згідно з Є.Д. Лук'янчиковим та Б.Є. Лук'янчиковим, як і будь-яка інша слідча (розшукова) дія освідування може бути проведено у примусовому порядку, а правовою підставою до цього є постанова прокурора, винесена за власною ініціативою або клопотанням слідчого [8]. Д.О. Савицький зазначає, що примусове освідування свідка можливе за наявності даних уважати, що на його тілі можуть бути виявлені сліди злочину або інші докази, що мають значення для встановлення його обставин, а також оцінки правдивості його показань [9, с. 25].

Також варто звернути увагу на те, що освідування – одна із слідчих (розшукових) дій, проведення якої спрямоване на отримання доказів і фактів, що мають важливе значення для розслідування кримінального правопорушення, встановлення і покарання особи, яка його вчинила. Ці факти можуть бути не лише обвинувального, а і виправдовувального характеру. Тому заперечення застосування примусового освідування до потерпілого, а в ряді випадків і до свідка, істотно порушує право підозрюваного на захист.

Згідно з Т.В. Садовою свідок може бути освідуваний примусово, якщо є достатні підстави вважати, що на його тілі можуть бути знайдені сліди кримінального правопорушення або інші докази, що мають значен-

ня у справі, а також для оцінки правдивості його показань [10, с. 187].

Окрім того, сліди на тілі свідка можуть виникнути, коли свідок активно діяв з метою припинення кримінального правопорушення чи під час безперервного переслідування злочинця тощо. Тому приходимо до висновку, що наявність свідків у переліку осіб, освідчування яких може бути проведено, є обґрунтованим.

Наступною розглянемо реалізацію імунітету під час проведення експертизи не засновуючись на теоретичних проблемах того, чи є залучення експерта слідчою (розшуковою) дією, звернемо увагу на те, що чинне кримінальне процесуальне законодавство дозволяє присутність осіб під час проведення експертизи. Проаналізувавши законодавство, ми дійшли висновку, що правове регулювання присутності учасників кримінального провадження під час проведення судових експертиз, на жаль, містить низку прогалин, що дозволяє учасникам кримінального провадження неоднозначно тлумачити зміст вище викладених норм, поряд із їх процесуальними правами та обов'язками. А це, відповідно, створює низку проблемних ситуацій у практичній діяльності як судово-експертної установи, так і безпосередньо судового експерта. Однак, у кримінальній процесуальній практиці є випадки, де участь свідка під час проведення експертизи є обов'язковою (судово-медична експертиза живих людей; психологічна експертиза).

Що ж до примусового залучення особи для проведення медичної експертизи, то необхідно зазначити, що випадки примусового залучення свідка до проведення судово-медичної експертизи практично не можливі. Вважаємо, що потерпілий, підозрюваний, обвинувачений можуть бути примусово залучені до проведення судово-медичної та судово-психіатричної експертизи, а свідок, враховуючи норми ст. 63 Конституції України, ст. 18 КПК України, ст. 65 КПК України, не може бути залучений до проведення таких видів експертиз у примусовому порядку. Те ж стосується і судово-психологічної експертизи. Втім, проведення таких експертиз може бути за добровільною згодою таких осіб.

Висновки

Проведений нами аналіз положень закону, що визначають права та обов'язки свідка, загальні правила провадження слідчих (розшукових) дій і порядок провадження окремих слідчих (розшукових) дій засвідчив, що свідок може брати участь у правовідносинах із провадження наступних слідчих дій: пред'явлення особи для впізнання, пред'явлення речей для впізнання, пред'явлення трупа для впізнання, слідчий експеримент і в окремих випадках, залучення експерта.

Визначено, що предметом реалізації імунітету під час слідчих (розшукових) дій є як показання особи, так і обов'язкова участь особи у цих діях. Адже реалізація імунітету під час слідчих (розшукових) дій не можлива у разі відсутності особи під час таких дій.

Література

1. Шейфер М.М. Социальный и правовой статус свидетеля и проблемы его реализации в уголовном судопроизводстве России: диссертация ... кандидата юридических наук: 12.00.009. / Самара, 2005. 235с.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. № 4651-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
3. Колесник В.А. Деякі проблемні питання пред'явлення особи та речей для впізнання за чинним КПК України. *Вісник Академії адвокатури України*. 2013. Число 1.- С. 163-168.
4. Котюк О.І. Слідчий експеримент – процесуальні аспекти. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2013. № 3. С. 130-135.
5. Чаплинська Ю.А. Слідчий експеримент (організаційний аспект). *Криміналістичний вісник*. 2013. №1. С. 43-48.
6. Гора І.В., Колесник В.А. Слідчий експеримент чи перевірка показань особи? *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка*. 2012. №3. С.2448-256.
7. Шейфер С.А. Следственные действия. Система и процессуальная форма. М.: ООО Издательство «Юрлитинформ», 2001. 208с.

8. Лук'янчиков Є.Д., Лук'янчиков Б.Є. Застосування примусу в процесі освідування. *Часопис Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Право». 2016.- № 1(13). URL: <https://lj.oa.edu.ua/articles/2016/n1/16lydvpo.pdf>.

9. Савицький Д.О. Захист прав особи при проведенні освідування. *Розкриття злочинів за новим Кримінальним процесуальним кодексом України*: зб. Матеріалів наук. – практ. конф. (Київ, 8 листопада 2012 р.). К.: Нац. акад. внутр. справ, 2012. С. 24-26.

10. Садова Т.В. Захист прав людини при освідуванні отриманні зразків для експертного дослідження. *Конституційно-правовий статус людини і громадянина в Україні*: матеріали Міжрегіональної наук.-практ. конф., присвяченої проголошенню Загальної декларації прав людини (м. Івано-Франковськ). Л.: ПЮІ ЛьвДУВС. 2010. С. 183-188.

Tsyliuryk Inna

REGARDING THE IMPLEMENTATION OF WITNESS IMMUNITY DURING INVESTIGATIVE (INVESTIGATIVE) ACTIONS

Recognition in Art. 3 of the Constitution of Ukraine, human life and health, honor and dignity, inviolability and security in Ukraine the highest social value and the proclamation of human rights and freedoms and their guarantees, which determine the content and direction of the state, determined the direction of protection mechanisms and protection of human rights. Ukraine, as a state governed by the rule of law, is obliged to guarantee and protect the rights, freedoms and legitimate interests of man and citizen. This is reflected in the sectoral legislation. Among the legal system of Ukraine, a special role belongs to the legislation that determines the procedure of criminal proceedings in its territory, and which is related to the protection of the rights, freedoms and legitimate interests of participants in criminal proceedings due process.

The above also applies to one of the participants in the criminal proceedings - a witness. By expanding the range of witness rights in the Criminal Procedure Code of Ukraine, the legislator created conditions for the effective involvement of witnesses in criminal proceed-

ings and gave witnesses dispositiveness in the exercise of rights. One of such manifestations of dispositiveness of criminal proceedings is the immunity of a witness.

An analysis of the provisions of the law defining the rights and responsibilities of a witness, the general rules of investigative (search) actions and the procedure for conducting individual investigative actions allows us to conclude that a witness may take part in legal relations for the following investigative actions: presenting a person for identification, presentation of things for identification, presentation of a corpse for identification, investigative experiment, examination and in some cases involvement of an expert.

Based on the fact that each participant in the process, exercising their rights, performs a particular procedural function, in addition to the functions of prosecution, defense and resolution of the case in criminal proceedings, there is an auxiliary function performed by such participants as witness, expert, specialist, witnesses, translator. As part of the ancillary function, the procedural function of a witness is to promote justice by truthfully stating the circumstances known to him that are relevant to the case, which are the subject of interrogation and other investigative actions conducted with his participation and accompanied by his testimony.

Our analysis of the provisions of the law defining the rights and obligations of a witness, the general rules of investigative (search) actions and the procedure for conducting individual investigative (search) actions showed that a witness may participate in legal relations for the following investigative actions: presentation persons for identification, presentation of things for identification, presentation of a corpse for identification, investigative experiment and in some cases, involvement of an expert.

It is determined that the subject of the implementation of immunity during investigative (search) actions is both the testimony of the person and the mandatory participation of the person in these actions. After all, the implementation of immunity during investigative (search) actions is not possible in the absence of a person during such actions.